

SV

ENOTNO, SOLIDARNO IN POŽRTVOVALNO – UKREPALI SMO SKUPAJ

RAZMERE SO
POD NADZOROM

INTERVJU
TEJA GREGORIN

DESET LET OD ZADNJE
LETALSKE NESREČE

SLUŽBENI PSI – POMOČ PRI
VAROVANJU OBJEKTOV

ČIŠČENJE MORSKE OBALE IN ZAOLJENIH PTIC OB ONESNAŽENJU Z NAFTAO TER NJENIMI DERIVATI

V zadnjih tridesetih letih smo pričali mnogih razlitij nafte in njenih derivatov po vsem svetu. Vsako takšno razlitanje velikega ali manjšega obsega ima tako ekološke, sociološke in ekonomske kot tudi psihološke posledice. Razlitanje nafte se največkrat zgodi zaradi človeškega dejavnika, slabe in zastarele mehanizacije ter neupoštevanja zakonov in predpisov. Idealistično je pričakovati, da do izlivov nafte iz tankerjev, z naftnih ploščadi ali ladij ne bo več prihajalo. Da posledice takšnih razlitij čim bolj omilimo, je nujno hitro in pravilno ukrepanje. Za takšno ukrepanje je treba imeti poleg že pripravljenega Načrta zaščite in reševanja ob nesrečah na morju tudi ustrezno usposobljene ljudi z znanjem in praktičnimi izkušnjami, da lahko v teh primerih pomagajo.

Besedilo: Zvezdan Božič [URSZR], Nataša Kozmik [URSZR], Peter Maričič [Veterinarska ambulanta, d. o. o., Koper] in Bojana Lipej [DOPPS]

V ta namen je bilo v sežanski enoti Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje konec novembra lani organizirano tridnevno usposabljanje prostovoljcev, ki bodo ob morebitni nesreči pri razlitju nafte na morju lahko pomagali strokovnim službam pri čiščenju onesnaženja in tudi zaoljenih prostoživečih živali, še posebno morskih ptic.

Poleg usposabljanja prostovoljcev je bil eden izmed ciljev tudi razvijanje regionalnega sodelovanja za takšna onesnaženja med sredozemskimi državami. Ob velikih nesrečah oziroma katastrofalnih onesnaženjih na morju se vsi ukrepi izvajajo prek državnega Načrta zaščite in reševanja ob nesrečah na morju, saj med drugim zagotavlja razne oblike pomoči na državni ravni, če je treba pa tudi mednarodne pomoči prek evropskih ustanov in centra REMPEC na Malti. Poleg navedenega je Slovenija ratificirala tudi Trilateralni sporazum o subregionalnem načrtu ukrepov za preprečevanje večjih onesnaženj v Jadranskem morju, ki ureja pripravljenost in odzivanje na tovrstne nesreče treh sosednjih držav Slovenije, Italije in Hrvaške.

Sodelovanje in izkušnje strokovnjakov, ki so se že srečali z ukrepanjem v takih primerih, so zelo pomembni, zato je bilo podobno usposabljanje kot v Sloveniji organizirano tudi v Španiji, Franciji, Grčiji, Italiji, na Malti in Hrvaškem.

Usposabljanje, ki se ga je udeležilo 24 prostovoljcev, sta organizirala Uprava RS za zaščito in reševanje ter Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS), potekalo pa je v okviru projektov Preparedness for Oil-polluted Shoreline cleanup and Oiled Wildlife interventions (POSOW) in LIFE+

SIMARINE-NATURA Vzpostavitev morskih območij Natura 2000 za sredozemskega vrnjeka (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*) v Sloveniji. V veliko pomoč pri izvedbi usposabljanja sta bili tudi organizaciji REMPEC z Malte (Regional Marine Pollution Emergency Response Centre for the Mediterranean Sea, Malta) in ISPRA (The Institute for Environmental Protection and Research) iz Italije. Ob začetku usposabljanja je udeležence pozdravil generalni direktor Uprave RS za

zaščito in reševanje Darko But, ki je poudaril pomen prostovoljstva v naši družbi ter povedal, da je to vrednota, ki bistveno prispeva h kohezivnosti naše družbe in se najbolj celovito pokaže prav ob nesrečah. Dodal je še, da je prostovoljstvo bistveni del uspešnega odzivanja na nesreče in je kot tako vključeno v državni sistem zaščite in reševanja. Prostovoljstvo pomeni ponuditi nesebično pomoč, krepiti medsebojne človeške odnose, vzpostavljati boljšo komunikacijo, omogočiti

ČIŠČENJE ZAOLJENE PTICE

Fotografija: Wildlife Rescue Centre Ouarzoude - WRCCO

Fotografija: Wildlife Rescue Centre Ouarzoude - WRCCO

POSLEDICE RAZLITJA NAFTA NA ŽIVALIH

pridobitev novega znanja in poznanstev, v končni fazi pa omogočiti tistim, ki to opravljajo, notranje zadovoljstvo, da so s svojim delom pomagali izboljšati kakovost življenja bližnjim kot tudi sebi.

Usposabljanje je bilo razdeljeno na dva sklopa. V Izobraževalnem centru v Sežani je prva dva dni potekal teoretični del, tretji dan pa je bila v prostorih Agencije RS za okolje in prostor v Kopru izvedena praktična vaja, v okviru katere so se udeleženci seznanili

z načinom čiščenja treh, z nafto onesnaženih tipov obale, in sicer peščeno prodnate, kamnite ter pozidane, in spoznali tri metode odstranjevanja nafte z morske gladine, in sicer prelivanje, vakumsko sesanje ter oleofilne diske. Praktično vajo so izvedli uslužbenci Službe za varstvo obalnega morja in podjetja Drava VGP Ptuj, d. d., uslužbenec Veterinarske ambulante Koper pa je prikazal opremo, ki jo imamo v Sloveniji za ukrepanje ob pojavu zaoljenega živalstva.

UDELEŽENCI USPOSABLJANJA

Fotografija: Grega Šubic, DOPPS

Prvi dan teoretičnega usposabljanja se je začel s predstavitevami, in sicer državnim sistemom ukrepanja ob nesrečah ter geološkimi in geomorfološkiimi značilnostmi slovenske obale. Sledila so predavanja, na katerih so opisali tehnične in organizacijske vidike odzivnosti pri čiščenju onesnaženja na morski obali. Udeleženci so tako spoznali različne tehnike čiščenja, vzpostavitev in delovanje štaba za ukrepanje ob onesnaženju ter način organizacije delovišča z vsemi varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami. Naučili so se pripraviti oceno onesnaženega obalnega pasu, spoznali vlogo in naloge prostovoljcev ter se seznanili, kako lahko simulacija gibanja naftega madeža pomaga pri ukrepanju.

Drugi dan je bil namenjen spoznavanju metod in tehnik čiščenja zaoljenih prostoživečih živali s posebnim poudarkom na zaoljenih pticah ter ustreznih objektih oziroma infrastrukturi, ki jo potrebujejo za čim bolj učinkovito ukrepanje. Morske ptice so ob onesnaženju z nafto zelo ogrožena skupina živali, saj je morje njihov življenjski prostor, kjer se hranijo in počivajo. Ko se v takšne, smrtno nevarne oljnate pasti ujamejo ptice, se tak dogodek navadno konča z njihovim poginom. Ptičje perje se napoji z olji in jim tako zmanjšuje sposobnost ohranjanja normalne telesne temperature, plovnosti ter funkcionalnega letenja. Obenem se ptice ob poskusih čiščenja svojih peres zastrupijo.

Poleg njih so ogroženi tudi njihovi življenjski prostori oziroma habitati, kot so na primer izlivni deli rek, mokrišča, majhni zalivi ali večje vodne površine, zato hitro in pravilno ukrepanje prepreči ali vsaj zmanjša negativne posledice razlitanja nafte nanje in na njihovo življenjsko okolje.

Vsi udeleženci so se na sklepni slovesnosti, na kateri jim je poveljnik Civilne zaščite RS Srečko Šestan podelil uradno potrdilo o udeležbi, zahvalili organizatorjem za pripravo usposabljanja in izrazili željo, da se takšna usposabljanja organizirajo tudi v prihodnje. ■